

Aan: Standaardisatieraad Nationaal Archief, 7 april 2021

Prins Willem-Alexanderhof 20
2595 BE Den Haag
T +31-70-331 5400
www.nationaalarchief.nl

Datum
18 maart 2021

memo

Vaststelling modules 1, 5 en 7
handreiking waardering en selectie

Bijlage(n)
4

Gevraagd besluit

De standaardisatieraad wordt verzocht modules 1, 5 en 7 van de nieuwe handreiking waardering en selectie vast te stellen als kennisproduct.

Na vaststelling zullen van de modules door het NA webpublicaties worden gemaakt. Het is mogelijk dat bij die slag nog redactionele aanpassingen zullen plaatsvinden.

1. Algemene toelichting

Eind 2019 is gestart met de doorontwikkeling van de [bestaande handreiking Waardering en selectie](#) (met de titel 'Belangen in Balans'), die uit 2015 dateert.

Er waren en zijn velerlei argumenten voor de herziening en aanvulling van deze handreiking:

- de feedback van gebruikers, die verduidelijking, handvatten en praktische voorbeelden vragen;
- het gebrek aan duidelijk geoperationaliseerde bewaarcriteria;
- de te enge focus op de waarderingsmethodiek, met minder aandacht voor de hogere belangen en voor de daaropvolgende daadwerkelijke selectie en vernietiging;
- het verouderde, deels achterhaalde referentiekader;
- de wijziging van de Archiefwet en van het Archiefbesluit, ook op het gebied van waardering en selectie.

Het kennisproduct bestaat uit een logisch gestructureerd geheel van verschillende modules. Vanwege de doorlooptijd en het aantal te ontwikkelen modules is daarbinnen een prioritering aangebracht (zie de vermeldingen tussen haakjes).

- Module 1. Waardering en selectie in het informatiebeheer (zeer hoog)
- Module 2. Waardering en selectie vanuit archiefperspectief (relatief laag)
- Module 3. Rollen en organisatie (gemiddeld)
- Module 4. Basiskeuzes (gemiddeld)
- Module 5. Waarderingsinstrumenten (zeer hoog)
- Module 6. Waarderingen (hoog)
- Module 7. Toekennen selectiebeslissingen (hoog)
- Module 8. Uitzonderen van vernietigen in praktijk (minder dan gemiddeld)
- Module 9. Vernietigen in praktijk (nader te bepalen)
- Module 10. Microselectie, schiften en schonen (minder dan gemiddeld).

Modules 1, 5 en 7 hadden hoge prioriteit en zijn daarom als eerste gestart. Deze modules zijn nu afgerond en worden bij deze voorgelegd. Modules 2 en 6 worden nu opgestart. Modules 3 en 4 zijn gepland om te starten in het derde kwartaal van 2021.

2. Startpagina handreiking waardering en selectie

3.1 Inhoudelijke toelichting

Naar aanleiding van de afronding van de eerste modules is ook een startpagina voor de nieuwe handreiking opgesteld. Deze zal op termijn - lees: na afronding van module 6 - de [huidige startpagina](#) vervangen. En geeft in de huidige overgangsperiode aan welke modules reeds voltooid en/of toepasbaar zijn. Met doorverwijzing naar eventuele bestaande alternatieven.

4.2 Proces van totstandkoming

Deze tekst is opgesteld door het NA.

3. Module 1 Waardering en selectie in het informatiebeheer

3.1 Inhoudelijke toelichting

De module geeft een algemene introductie over wat waardering en selectie is. En benoemt argumenten waarom waardering en selectie in het informatiebeheer belangrijk is voor een overheidsorganisatie.

De tekst van deze module kan na vaststelling nog wijzigen onder invloed van de nieuwe Archiefwet en het nieuwe Archiefbesluit. Ook kunnen wijzigingen in de teksten van de overige modules leiden tot wijzigingen in deze module; de modules van de handreiking waardering en selectie hangen immers allemaal met elkaar samen.

3.2 Proces van totstandkoming

Deze tekst is opgesteld door het NA, met experts van verschillende afdelingen. Omdat het een algemene introductie is, is er geen gebruik gemaakt van een externe redactiegroep.

4. Module 5 Waarderingsinstrumenten

4.1 Inhoudelijke toelichting

De module geeft handvatten voor het uitvoeren of inrichten van drie waarderingsinstrumenten: risicoanalyse, systeemanalyse en hotspotmonitor.

Deze module is grotendeels een herschrijving van bestaande inhoud van 'Belangen in Balans', maar dan toegankelijker en beknopter geformuleerd. Met handige stappenplannen en concrete (zij het ook bewust fictieve) voorbeelden. En met een bijhorende voorbeeldselectielijst waarvan de velden op basis van de module ingevuld worden.

Een belangrijk aandachtspunt was de status van de waarderingsinstrumenten. De consensus in de redactiegroep luidde uiteindelijk dat deze niet verplicht zijn. En dat een overheidsorganisatie dus de vrijheid en mogelijkheid heeft een eigen methodiek te ontwikkelen, zolang deze maar onderbouwd is én in lijn is met de selectiedoelstelling. Het biedt decentrale overheden ook de mogelijkheid om gebruik te (blijven) maken van de aanvullende trendanalyse. Voor het Rijk biedt deze trendanalyse echter geen meerwaarde.

De tekst van deze module kan na vaststelling nog wijzigen onder invloed van de nieuwe Archiefwet en het nieuwe Archiefbesluit. Ook kunnen wijzigingen in de teksten van de overige modules leiden tot wijzigingen in deze module; de modules van de handreiking waardering en selectie hangen immers allemaal met elkaar samen.

De risicoanalyse (ook voor andere doelen dan waardering en selectie) wordt nog verder uitgewerkt in een toekomstig kennisproduct.

4.2 Proces van totstandkoming

De module is opgesteld door het NA, in nauwe samenwerking met het veld. Conceptversies zijn verschillende malen besproken met en getoetst door een redactiegroep, met experts van de volgende organisaties:

Gemeenten

Gemeente Hilversum

Provincies

Provincie Flevoland

Waterschappen

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht

Waternet Amsterdam

Rijksoverheid

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Nationaal Archief

5. Module 7 Toepassen beslisregels bewaartermijnen

5.1 Inhoudelijke toelichting

Deze module is nieuw. Tot nu toe was er geen aandacht voor de uitvoeringspraktijk van waardering en selectie. Deze module geeft hier handvatten voor. De module slaat een brug door juist te beschrijven hoe in de praktijk de selectielijst toegepast kan worden.

Dat doen we door de introductie van het begrip *beslisregel*. Beslisregels zijn een vertaling van de selectielijst in van tevoren vastgestelde selectiecriteria, waarin staat wat er wanneer met een informatieobject moet gebeuren. Het doel van het toekennen van beslisregels is het kunnen uitvoeren van de actie(s) in de toegekende beslisregel op het daarin bepaalde moment, bijvoorbeeld: *vernietig 7 jaar na aflopen contractduur*.

De module geeft een aantal handvatten: voor het opstellen van beslisregels, het bepalen van een records management architectuur en methodieken om beslisregels toe te passen, zowel voor digitale als ook voor fysieke informatieobjecten. De overheidsorganisatie kan aan de hand van de verschillende keuzes een werkwijze ontwikkelen voor het toepassen van beslisregels die past bij de organisatie.

De tekst van deze module kan na vaststelling nog wijzigen onder invloed van de nieuwe Archiefwet en het nieuwe Archiefbesluit. Ook kunnen wijzigingen in de teksten van de overige modules leiden tot wijzigingen in deze module; de modules van de handreiking waardering en selectie hangen immers allemaal met elkaar samen.

5.2 Proces van totstandkoming

De module is opgesteld door het NA, in nauwe samenwerking met het veld. Conceptversies zijn verschillende malen besproken met en getoetst door een redactiegroep, met experts van de volgende organisaties:

Provincies

Provincie Groningen

Waterschappen

Waterschap Hollandse Delta

Waterschap Aa en Maas

Gemeenten

/

Nationaal Archief

Onze referentie

-

Datum

18 maart 2021

NB. Vanuit de gemeenten was helaas geen vertegenwoordiging vanwege capaciteitsproblemen. Met de VNG is afgesproken dat er ruimte in de inleiding is voor een toelichting hoe de gemeenten deze handreiking kunnen toepassen.

Rijksoverheid

Ministerie van Algemene Zaken

Kadaster

Nationaal Archief